

Naročnina: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 d.n.
Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inse-
rati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravništvo sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se more
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.

Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštnine proste.
Telefon interurban št. 115.

68. števil.

Maribor, dne 18. junija 1924.

Letnik XVI.

Nasilje nad Ljubljano.

Dr. Žerjav je dosegel to, po čemer je že dolgo hrepenel: ukinjenje avtonomije ljubljanskega mesta. Že več časa je spekuliral na to, da spravi na vodilna mesta državne uprave v Sloveniji svoje kreature, ki bi imele nalogo, da samo izvršijo to, kar in kakor on komandira. Vstop Svetozarja Pribičevića v Pašičevo vladno mu je dal možnost, da izvede svoje zahrbtne politične nakane. S pomočjo Pribičevića in njegovega oprode Večeslava Vilderja, državnega podtajnika v ministrstvu notranjih del, je sedeža velikih županov v Ljubljani in Mariboru namestil s svojima marionetama: z Baltičem in Pirkmajerjem. Velikemu županu Baltiču je dal ukaz, naj razpusti občinski svet ljubljanski, in Baltič je ta ukaz službeno pokorno izvršil.

V torek, 10. junija, predpoldne je ljubljanski župan dr. Perič prejel od velikega župana dekret, s katerim se občinski svet ljubljanski razpušča, za gerenta pa imenuje advokat dr. Viljem Krejči, ki je ob pol 12. uri predpoldne prevzel posle mestne občine.

Zakaj se je to zgodilo? Dr. Baltič je v svojem dekretu, doposlanem županu dr. Periču, poizkusil razpustu dati nekako zakonsko motivacijo. Toda ta poizkus se je bolj ponesrečil, kakor vsi dosednji poizkusi, priti na višino Mont' Everesta.

Kot razlog navaja ljubljanski veliki župan po milosti in volji gospoda Žerjava, da se mestna občina ni pokorila naredbam nadrejene oblasti. Kakšne so tiste velevažne oblastvene naredbe, katerim se ljubljanska občina ni pokorila in katere so tako imenitne, da apodiktčno zahtevajo razpust? Gospod Baltič jih ni navedel. Isto tako ni navedel onih pravomočnih določb višjega stanovanjskega oblastva, katerih ni izvršil občinski svet in katere so takšne prirode, da je zato moral biti občinski svet kaznjen z razpustom. Ako gospod Baltič kot razlog razpusta navaja tudi neplačevanje obresti in anuitet od investicijskih posojil, moramo to motivacijo označiti kot jedinstveno. Kdo pa dandanašnji nima dolgov? In kdo točno odplačuje obresti in anuitete? Država SHS je oblagodarjena z dolгови, in ako bi se smel Baltičev kriterij (sodilo) uporabiti proti državi, bi se ves ta aparat moral razgnati. — Vrh tega ljubljanska občina posojil ni najela v svrhu potratne in korupcije, marveč sam g. Baltič priznava, da investicije. Iste učinkovitosti je tudi argument (dokaz) o nameščencih pri meslinih podjetjih, zlasti pri vodu in elektrarni. Kje pa je zapisano, da morajo nameščenci ljubljanskega mesta niti sami demokraciji Žerjavovega kova? Ali mora brez takih ljudi Ljubljana res ostati brez vode in luči?

Glavni vzrok je Baltič postavil na zadnje (6) mesto ter ga takole opredelil: »Zlasti pa, ker se pri koalirani večini občinskega sveta pojavljajo stremjenja, ki niso v skladu z zakonom o zaščiti javne varnosti in reda v državi in ker se takemu gremiju ne more prepustiti uprava mestne občine, ki je obenem politično oblastvo I. inštanice, oziroma, ki opravlja tudi posle srezkega poglavarstva.« Glavni Baltičev argument je torej: večina ljubljanskega občinskega sveta je storila zločine, ki so zabranjeni z zakonom o zaščiti države. To pa ni nobeden argument, marveč samo trditev, ki more biti istinita, more pa tudi biti napačna, more pa tudi biti prosta denunciacija. Vprašamo torej g. Baltiča: »Katera so tista stremjenja, ki niso v skladu z zakonom o zaščiti države? Naštetje jih!« Tembolj smo upravičeni, da stavimo to vprašanje, ker tvorijo važni del koalirane večine pristaši SLS. Hajde, g. Baltič, na mejdan resnice in pravice! Navedite dejstva! Naštetje čine! — Drugače znate, kakšen naslov vam gre.

Razpust občinskega sveta in njega motivacija je udarec proti ljubljanskemu prebivalstvu, gaženje njegovega prava, žaljenje njegove časti. To je nasilen akt onemogle demokratske klike, ki hoče na ta način pokazati Ljubljancem svojo moč. Imenovali bi to diktatko, ako bi ne bilo zločinsko. To je zločin proti avtonomnemu pravu slovenskega ljudstva.

Vse, karkoli je naš narod premogel avtonomije in samouprave, vse je pogoltnil absolutistični centralizem. Nekaj malih in slabih ostankov se je še ohranilo v občinski avtonomiji. In te zadnje osanke hočejo slovenski Elijalti porušiti in pokončati. Slovensko ljudstvo ne sme imeti niti trohice prava samoodločbe. Nad njim mora švigati absolutistični bič. Tako hoče gospod dr. Žerjav. In tako hočeta za njim dr. Baltič in dr. Pirkmaier. Ljubljanski občinski svet ni posloval niti poldrugo leto ter je bil razpuščen, ne da bi to zahteval in opravičeval zakon. Mariborski občinski svet pa bi moral biti razpuščen, ker mu je že potekla zakonita doba, toda posluje naprej. Takšna je demokratska pravica.

Pa bo prišel dan obračuna tudi za demokratske gazitelje ljudskih avtonomnih pravic. Sedaj se uporabljajo zadnji čas, da se vzdignejo. Da bi ljudstvo pri tem več trpelo ter imelo več žrtev, ga izzivajo in pošiljajo med njega pretepeče, ki ravnaajo z njim drzno in surovo. Orjunski pohod v Trbovlje bi naj bil predpiga,

kateri bi naj glavna igra sledila v Ljubljani. Ker pa je ta igra v Ljubljani vsled treznosti velike večine ljubljanskega prebivalstva izostala, je dr. Žerjav napravil »kratek proces«. Občinski svet narazen! Tu bom komandiral jaz in moja garda!

Komandiral?! Kako dolgo? Vse samo »kratek cajt tripi«. Tudi demokratsko paševanje v Ljubljani ne bo dolgo trpelo. Prišle bodo volitve in takrat bo ljudstvo napravilo »kratek proces«. Pognalo bo v mišje luknje demokratske nasilnike in si izbralo zastopstva, ki bo vzpostavilo avtonomijo in samoupravo. Ob razpustu občinskega sveta ljubljanskega slove naše geslo: Živel avtonomistični občinski svet! Živela ljudska samouprava! Živela slovenska avtonomija!

Politične beležke.

Vesti o spremembi vlade in vladne politike. Od ene strani se zatrjuje, da se bo vladna politika spremenila v pravcu sporazuma pod vodstvom Ljube Jovanovića, ki često konferira s svojimi somišljeniki in tudi z opozicijskimi, a še vedno ni nastopil javno. Drugi so pa mnenja, da ostane Pašičeva vlada na dosednji poti in da se bo nasilje še povečalo. Spremembe v Pašičevi vladi proglašajo prijatelji Rade Pašića kot posledico priprav za volitve. Preosnovana vlada naj bi bila volivna vlada. Volitve naj bi se razpisale za mesec november in sicer bi se lozadeven ukaz prečital na prvi seji izrednega zasedanja, ki bi se sklicalo koncem tega meseca. Isti krogi tudi trdijo, da bo vlada po Radičevem odhodu v Moskvo nastopila proti njegovi stranki z zakonom o zaščiti države in stranko razpustila.

Pašić napram Hrvatim. Ljuba Davidović je v svojem govoru razložil, da je Pašić v pogajanjih glede reševanja krize rekel napram njemu, da je treba napram Hrvatim porabiti silo in če to ne bo šlo, naj pa Hrvati gredo, kamor hočejo. Glavno glasilo radikalov »Samouprava« zanika sedaj, da bi Pašić kedaj govoril o sili proti Hrvatim, ker on Hrvatov ne istoveti z Radičem, ampak vedno naglašja, da se mora država braniti z zakonitim sredstvi proti vsem poskusom nasilne spremembe. Tudi to baje ni res, da bi Pašić dejal, naj Hrvati gredo kamor hočejo. Po stari navadi utemeljuje radikalno glasilo svoj dementi s tem, da je Pašić vedno delal za popolno ujedinjenje srbo-hrvatsko-slovenskega naroda. Koliko je ta dementi vreden, se vidi najprej iz tega, da Pašić ni govoril prvič o sili in pa na tem, da govori Davidović kot priča o Pašičevem govoru, vse pa zanikajo ljudje okrog »Samouprave«, ki niso bili poleg.

Radič v Moskvi. Listi so naenkrat prišli z vestjo, da se je Radič iz Dunaja podal v Moskvo in sicer v zadevi kmetske internacionale na povabilo samega ruskega zunanjega komisarja Čičerina. Ministrski svet je o tem Radičevem potovanju govoril že na svoji seji in vsi beograjski listi so o tem najrazličnejše poročali. Eni vidijo v tem potovanju hrvatskega vodilnega politika nov protidržavni čin, drugi so pa zopet zmernejši in pravijo, da je pot v Rusijo čisto naravna, ko se je Radič že enkrat podal v inozemstvo. Če je obiskal Angleže, zakaj ne bi obiskal še Ruse. Med listi, ki tako sodijo o tem potovanju je tudi beograjska »Politika«, ki še posebej povdarja, da ima Radič že od nekdanj iz predvojnih časov znanec v Rusiji in da je zanj kot politika kmetskih mas tudi potrebno, da praktično in teoretično prouči položaj seljaštva v Rusiji. Rusko poslanstvo na Dunaju ne ve povedati o Radičevem potovanju nič natančnejšega; na razna vprašanja izjavlja samo, da je Radič iz Dunaja odstopoval, kar se izve tudi pri dunajski policijski oblasti, da pa ni znano kam in za kako dolgo. Najbrž pa je odšel v Moskvo, ker se tam sedaj ob splošnem kongresu vrši tudi posebni kmetijski kongres. Če je hotel Radič sploh v Rusijo, je čas in prilika za to sedaj najugodnejša.

Sodba o režimu. Srbsko-francoski publicist dr. Mitković je napisal v »La Tribune de Genève« značilen članek o notranji politični situaciji naše države sploh in posebej še o Pašiču in njegovi vladi. Publicist opozarja predvsem svet, naj ne gleda na Jugoslavijo skozi Pašičeva očala in pa na to, da parlament in vlada pod Pašičevim vodstvom nikakor ne more izražati volje in razpoloženja Jugoslovancov. Konec vseh vladnih kriz je: Pašić vlado sestavi in predloži njeno listo kralju. Pašić se je povselp od oblasti z vsemi dopustnimi in nedopustnimi sredstvi. Drugih je gotovo več kot prvih. On je samo strankar in ko ima oblast v rokah, jo tudi izvaja čisto strankarski ali bolje rečeno niti za stranko ne toliko, kot pa za svojo poročico in za svoj najozji krog. Ljudem tega kroga deli Pašić vse, kar je v državi od najvišjih pa do najnižjih mest. Sebe in svojo družbo Pašić vedno istoveti z državo in ker se od nad 80 letnega starca ne more pričakovati kaka druga orientacija, se politične razmere v Jugoslaviji bistveno ne bodo spremenile, dokler se Pašiću in njegovi družbi popolnoma in končno javno ne odvzame oblast.

Odnosaji napram Rumuniji. Ko so Rumuni ob evakuaciji banditsko izropali naše vasi ter okrutno stražovali naše državljane, so morali vsi listi in tudi režimski slediti narodu v velikem ogorčenju proti Rumuniji, četudi je Pašić med tem mirno vodil naprej svoje protiljudske spletkarije z rumunsko vlado. Sedaj mislijo radikalski listi, da so nepoštena in barbarska dela rumunskih zaveznikov že pozabljena in »Samouprava« je začela zadnji čas zopet pisati o dobrih odnosajih med Jugoslavijo in Rumunijo. Ta list si dovoljuje sedaj trditi, da je nekaj nesoglasja izzvala samo gonja domaćih listov, drugače so pa zavezniške vezi najboljše in najpotrebnejše. V članku »Mi in Rumunija« se trdi, da naša pogodba z Italijo v nobenem oziru ne zadeva in ne kviri zveze z Rumunijo. Ker je naša država svoje odnose do Italije uravnala, je sedaj njena zveza z Rumunijo na podlagi starega prijateljstva še posebno važna, da zamoremo skupno s to državo reševati še druga zelo važna vprašanja. Radikalski list pri tem cika gotovo na to, da si po prijateljstvu z Italijo Beograd lahko še dovoli kak vojni politični poizkus v zvezi z Rumunijo. Režimski listi lahko še večkrat napišejo kaj podobnega pod naslovom »Mi in Rumunija«, a se zelo motijo, če mislijo, da je harod pozabil na vse temne strani rumunskega zavezništva.

Pritožba »Kulturbunda«. Nemško društvo »Kulturbund« je vložilo proti odloku notranjega ministrstva o razpustu pritožbo na državni svet. Državni svet bo sedaj upošteval vse zakone, ki veljajo na področju Vojvodine ter vse odredbe, ki dajejo vladi diskrecionarno moč ter bo na podlagi vsega tega izrekel svojo odločitev.

Po svetu.

Razplet francoske vladne in ustavne krize. Danes volijo novega predsednika francoske republike, do nedelje bo pa sestavljena nova levičarska Herriotova vlada.

Italija dobi Jubaland. V Londonu je med italijanskimi in angleškimi delegati dosežen in že definitivno redigiran sporazum o Jubalandu. Italija dobi 43 tisoč kvadratnih kilometrov ozemlja, katerega ji je Anglija v Afriki obljubila.

Zlet junakov v Sofiji. Pod nazivom »Zlet junakov« se pripravlja za danes in še par dni velikanska militaristična parada v Sofiji. S to parado hoče sedanja vlada zbuditi nekdanji bolgarski militarizem in z ogromnimi stroški je opremila in spravila skupaj organizacije nekdanjih bolgarskih vojakov in junakov. Posrečilo se ji je tudi kupiti dovoljno število kmetov, da bo lahko na paradi nastopala posebna četa »kmetskih junakov«. To parado otvori sam car Boris in vlada se nada, da si bo s tem utrdila svoj položaj. Ta parada je v zvezi s praznovanjem obletnice padea Stambolijskijeve zemljoradniške vlade in vseh zverinskih umorov in drugih nasilstev, ki jih je sedanji režim izvršil nad bolgarskim delovnim ljudstvom.

Velikanski politični proces v Krakovu. V Krakovu traja še skoraj teden dni sodnijska razprava radi neredov, ki so bili lansko jesen vsled draginje in vladnega nasilja v Krakovu. Obtožencev je 58 in med njimi več delavskih in kmetskih voditeljev ter celo poslancev poljskega sejma. Prič je par sto in bo proces gotovo trajal najmanj en mesec. Lanski nemiri so se začeli dne 5. novembra z delavsko protidraginjsko demonstracijo, katero je pa hotela razgnati policija po nalogu tedanje vlade, sestavljene iz veleposesnikov, kmetskih in plemenitaških in iz nacionalistov. Demonstranti so se policiji uprli, nastopilo je vojaštvo z oklopnimi avtomobili, pa tudi to ni bilo velikanski množici kos. Množica je razorožila cele vojaške oddelke, polastila se nekaj oklopnih avtomobilov in general, ki je vodil akcijo, je moral skleniti z demonstranti celo premirje. Nemiri so še le potem prenehali, ko je vlada ukinila militarizacijo železničarjev ter anulirala še razne protidelavske ukrepe. Po pravem bi morala biti stvar s tem popolnoma končana, a vlada jo vendar vodi do sodnijskega procesa, pri katerem pa že sama obtožnica priznava, da je neznosna draginja od spomladi leta 1923 povzročila splošno nervoznost in vznemirjenost.

Nova japonska vlada. Po dveh letih je zopet dobila Japonska parlamentarno vlado. Sestavljen jo je viskонт Koto, podpirajo jo razne parlamentarne grupe, v bistvu pa je precej konservativna. Novi ministrski predsednik je znan sovražnik Amerike in tudi sestava njegove vlade ima izrazit protiamerikanski značaj.

Dnevne novice.

Kaj vse ne dosežejo naši demokratje v Beogradu. Koj za tem, ko je uskočil Pribičević iz demokratske stranke in pokleknil pred Pašičev vladni prestol, so poročali: »Jutro«, »Narod« in »Tabor«, kaj vse so koj prvi dan po vstopu v vlado dosegli demokratje. Predvsem so

bobnali v javnost dva uspeha: ukinitve občnega zbora Kmetijske družbe in pa odpravo kuluka — kojega izvajanje so za Slovenijo že davno poprej preprečili poslanici Jugoslovanskega kluba. Pribečevičevi demokratje se že bratijo s Pašičem nekaj tednov pri bogato obloženi mizi, a o kakih uspehih za javni blagor ni niti sluha ne duha. Pribečevičijanci in žerjavovci so dosegli doslej čisto protizakoniti in protipostavni razpust ljubljanskega občinskega sveta, ker jim diši denar mestne hranilnice in pa prosto gibanje banditske orjune. Prostost ropa, požiganja in ubijanja orjunske band ter balkansko nezakonit dostop do raznih blagajn so si zna li izvojevati demokrati uskoki in to za svoj žep, a niti z mezinem niso mignili, da bi se bila nakazala le ena para za škandalozno reducirane bolnice v Sloveniji. Pri zadnji redukciji bolnikov se je »Jutro« bahalo, da bodo morali zadevo z bolnicami vzeti v roke demokratje, potem bo šlo, a doslej so dokazali, da znajo število bolnikov in mrličev pomnoževati potom z državnega denarja plačanih orjunske band, a res najnujnejše pomoči potrebni bolniki po bolnicah pa so jim deveta briga. Policajdemokrat je koritar in žepar in to bo tudi ostal.

Za korita jim gre, piše »Jutro«, kadar zmerja SLS. Ta lažljivost »Jutra«, katero krepko podčrtava dr. Ravnihar, se da otipati, ker nobeden pristaš SLS ni ne minister, ne državni tajnik, ne veliki župan, ne direktor državne železnice. Pač pa zavzemajo »Jutrovi« voditelji ta koritarska mesta, v direkijo državnih železnic se je vrnil sam dr. Žerjav, ki si je pri Agromerkurju pridobil dragocene izkušnje za vodstvo tako velikih podjetij.

Orjunski terorizem v tovarni za dušik v Rušah. Iz Ruš poročajo: »Straža« je že parkrat beležila, kako skuša orjuna z vsemi nedovoljenimi sredstvi in grožnjami doseči sprejem orjunašev v največja podjetja. Deloma se je to orjuni pod Pribečevič-Zerjavovim »svobodnim« solncem že tudi posrečilo. Tvrde sprejemajo popolnoma nezmožne orjunaše v službo samo radi tega, da imajo potem mir pred nasiljem od zgoraj. Kakor v drugih večjih podjetjih, je v tem oziru tudi z rusko tovarno za dušik. Ravateljstvo te tovarne je bilo prisiljeno, da je sprejelo v službo uradnika orjunaša Štomerja. Ta človek je bil popolnoma nesposoben za to mesto, a tovarna mu je izplačala vse od njega predložene dietne in potovalne račune, samo da je imela mir od strani demokratskega časopisja in nacionalističnih teroristov. Štomer je skušal orjunske ideale razširiti med tovarniško delavstvo, a so ga delavci enkrat radi oznanjevanja orjunskega evangelija tako premikastili, da je hodil okrog ves črnoprogast. Ker je Štomer uvidel, da z orjuno ne bo nič med delavstvom v Rušah, je ostavil tovarno in se vrnil v neko večje podjetje na Koroškem, kjer ima več izgledov za razmah orjunaštva. Duša orjunskega gibanja v ruski tovarni je inženier Schleimer, ki deluje bolj mirno kot Štomer. V našo tovarno so se vgnzdili tudi dve orjunašnji iz Koroške, ki dobivate mesečno za ničevno delo vsaka po 2500 din. pri prostem stanovanju. Njuno glavno delo je dopisovanje listom »Orjuna«, »Narod« ter »Jutro«. Tovarna plačuje ti dve samski dami samo iz strahu pred pritiskom od zgoraj. Ako bodo orjunaši po vzgledu v Rušah in po drugod izkoristili položaj Pribečevič-Zerjavove diktature, potem bo dobila vsaka večja trdka na njeno škodo ter pogubo orjunaške trote in teroriste, ki bodo znali le grabiti iz blagajn, a v resnici pa bodo po vzgledu svojih laških bratcev samo lenuharili. Lepa se obta večjim firmam pod Pribečevič-Zerjavovim žezlom.

Tombola v Slov. Bistrici. V nedeljo, dne 15. t. m. se vrši v Slov. Bistrici ob pol tretji uri popoldne na Glavnem trgu (v slučaju slabega vremena v okrajni hranilnici) javna tombola. V celem je šest zelo velikih dobitkov v vrednosti od 3000—12000 kron. Po končni tomboli bo še lepa prireditev, med katero bo svrčala godba kat. omladine iz Maribora.

Spoštuj praznik. Iz Ptujске gore smo prejeli: Pri nas na Ptujski gori imamo mesarja, ki se piše Stefenciosa. Ta mesar je sekal strankam meso na binkoštno nedeljo, a naenkrat mu ga je zmanjkalo. Da bi si pomagali iz zadrege, je poslal mesar hlapca v hlev, naj mu pripelje v mesnico kravo, katero bo ubil. Hlapec je res pripeljal kravo, mesar je zamahnil s sekuro po kravi glavi, pri zamahu se je spodtaknil, se prevrnil proti kravi, ki ga je tako močno sunila z rogom skozi roko, da mu jo je predrla skozi in skoz. Mesar je omedlel in so morali poslati po zdravnika. Na ta način si je torej rešila krava iz Ptujске gore na binkoštno nedeljo življenje.

Deška meščanska šola v Ptujju priredi dne 17. in 18. t. m. v zvezi z zaključitvijo šolskega leta 1923-24 razstavo pismenih del iz vseh predmetov. Občinstvo vljudno vabimo, naj si ogleda razstavo v III. razredu. Panonska ulica 5. — Ravateljstvo.

Iz Vojnika. Zakaj je župan Julius Kovačič priznal pristnost nemškutarske barve? Sodeč po dejanjih in izjavah, smo ga že davno spoznali kot nemškutarja, saj je pri vseh sporih med Slovenci in nemškutarji slovesno izjavljal, da je nemškutar in ostane nemškutar in kaj zato, če postane nemškutarski župan, če ga ne bodo volili Slovenci. O priliki pripravi za sedanje volitve je odšel s svojimi udanimi prijatelji v župnišče prosit, da ga sprejmejo na listo, misleč, da ga še ne poznajo. Toda gospod župnik ga začudeno zavrne: Mari ne veste, da ste zaigrali ves ugled s svojim tihim konkurzom, saj konkurz ni nič drugega kot goljufija! Vaša družba bi bila za nas nečastna! Ostal mu je torej edini izhod: odšel je tja, kamor spada, postal je nosilec nemškutarske liste! Nemškutarji so celi čas njegovega županovanja silno in upravičeno zabavljali. Zgovorni steber nemškega mosta do Adrije Koschutnig pa je dosegel spravo med ljudmi ene

duše, saj je obe imenovani osebi vezala materijalna in duševna sorodnost, ki se je pokazala zlasti za časa vojne, ko sta oba kot žitna komisarja izpraznjevala kašte do zadnjega zrna in do zadnjega grama mast in sta prekrasno uspevala, med tem, ko so drugi stradali! In slednjič, kdo neki dobi pri nemški bojni gospodarski organizaciji Spar-und Vorschussverein posojilo? Navadno le samo nemškutar!

Avtomobilna zveza Rečica ob Paki—Mozirje—Solčava. Iz Luč poročajo: Dne 1. junija je pripeljal poštni avto ves ovenčan od Mozirjank v Luče. Od sedaj bomo imeli vsak dan poštni avto Rečica ob Paki—Mozirje—Solčava. Z vlakom, kateri pripelje okoli devetih popoldne na Rečico ob Paki, bo zveza. Okoli pol 12. ure bo v Lučah, opoldne pa v Solčavi. Nazaj pelje iz Solčave ob 1. uri ter ima zvezo z vlakom ob 4. uri popoldne na Rečici. Kot nalašč za turiste! Popoldne se lahko napravi izlet bodisi iz Luč, bodisi iz Solčave v Robanov kot, najlepši kraj v nižini v Savinjskih planinah. Iz Robanovega kota je lepa tura na Korošico, Ojstrico, Planjavo, Sedlo, Okrešelj, Logarsko dolino, Solčavo, in si drugi dan okoli štirih na Rečici ob Paki z avtom. Ali ni to nekaj krasnega! Greš li v Kamniško Bistrico, potruji se na Veliko Planino in po lepem dolu Podvolovljak v Luče; tu se ti odpro tri poti. Z avtom v Solčavo in potem peš na St. Jakob v Koprivno, Črno, Prevalje ali iz Solčave v Logarsko dolino, Okrešelj, Sedlo, Kamnik, ali iz Luč v štirih urah vrh Radohe, z zelo zanimivo floro, ki zdaj začenja! Radoha se sploh premalo obiskuje, menda zlasti za to, ker je brez vse nevarnosti. Ima krasno floro in lep razgled na vse strani in je lahko dostopna. Lep razgled po Savinjski dolini in še daleč naokrog se ti tudi nudi raz Rogatica in Lapenatke, kamor se iz Luč lahko pride v treh urah, brez nevarnosti. Za tujce in domačine je v prometnem oziru z avtom storjen velik korak. Naše jame, zijalke, prepadi, še čakajo preiskovalcev, strokovnjakov. Vodne naše moči še elektrificacije. Notranjost naših gora krije bogastvo, planine čakajo sočnih pašnikov. Vse to si v kratkem času, vsled ugodne avtomobilne zveze z vlakom lahko zdaj ogleda strokovnjak in ljubitelj gora in narave in se okrepiča v svežem, zdravem zraku za daljno proučevanje. Največja zasluga, da smo dobili poštni avto, gre poštenu ravateljstvu v Ljubljani, g. narodnemu poslancu Pušenjaku, pa tudi za blagor gornjegrajskega okraja delujočemu g. dr. Goričarju iz Mozirja. Lepa hvala vsem! Domačini pa naj gledajo, da s popravo cest in mostov pospešujejo promet ter z uljudnostjo pokazujejo tujcem, da je tod živčič rod slovenski, civiliziran, kulturn — versko-nraven. — Lučki.

Dober plen ljubljanske policije. Ljubljanski policiji sta delala celo letošnjo spomlad hude skrbi dva prebrisana vlomilca, ki sta izvršila v Ljubljani in okolici veliko vlomov. Bila sta prava specialista za vlome v barake branjev, od koder sta odnesla stvari v vrednosti več desetstotih dinarjev. Končno so jima prišli detektiv na sled. Enega, Ivana Meržiča so prijeli v Kranju, ko je prodajal ukradene čevlje, njegovega tovariša, nekega Solei pa so zasačili orožniki na kolodvoru v Dolnji Lendavi v Prekmurju, kamor se je podal na tatinsko potovanje.

POVODENJ IN POLITIKA.

Poplave v Vojvodini so napravile narodu ogromno škodo. Uničena setev, pokvarjena zemlja, razorani nasipi in drugo pomeni veliko in težko izgubo narodnega gospodarstva. Škoda se je različno cenila, a po vseh cenitvah je ogromna in posledice poplave se bodo občutile še leta. Naj sledi iz nekaterih vojvodinskih listov nekaj zanimivih podatkov glede vzrokov in povzročiteljev te strašne katastrofe: Novosadski »Vidovdan« piše na primer: Poplavo so, da se točno izrazimo, pripravili predstavniki oblasti in uradniki, ki so mesto vršenja svojih dolžnosti, gonili strankarsko politiko. V Vojvodini je v polni moči zakon iz leta 1888 o vodnem pravu. Po tem zakonu pobira država od naroda vodni davek in dodeljuje ga vsake tri mesece zadrugam za izsuševanje in za varnostne naprave proti vodi. Od tega davka pa vodne zadruge že leta niso ničesar dobile, četudi so bile za to potrebne postavke vnešene v budget. Naše razmere in modre finančne oblasti so na to enostavno pozabile. Vodne zadruge so bile brez sredstev in vsled tega zločinskega zanemarjenja dolžnosti od strani oblasti niso mogle voditi varnostne in rešilne akcije.

Tej ugotovitvi prej imenovanega lista je treba še pristaviti, da so si zadruge hotele same pomagati ter so same od svojih članov pobirale prispevke. Teh prispevkov pa niso hoteli plačati novi prebivalci: dobrovoljci in drugi kolonisti, ki jih je vlada naselila v teh krajih. »Vidovdan« pravi glede tega, takole: Stari nasipi in vse druge varnostne naprave so naglo razpadale, popravljati ali na novo zidati s pa ni dalo, ker država zadrugam še kamenja ni hotela dati po lastni ceni, kot je bilo vedno poprej. Poleg tega pa strankarji niso imeli poguma, da povedo in raztolmačijo dobrovoljcem, da morajo tudi oni kot vsi drugi plačevati prispevke za

varnostne naprave. Nevedne in siromašne dobrovoljce so celo slepili ter jim predstavljali kot zaslugo svoje stranke, da jim ni treba plačati davka in prispevka, ki je za vse druge obvezen. In ko je bil radi tega onemogočen posel vodnih zadrug in ko je silna katastrofa udarila vse dobrovoljce in stare naseljence, se pa oblastniki zopet izgovarjajo na nesrečo in usodo ter ne morejo pomagati. Pod tako zanikarno in nerazumno upravo lahko postane Bačka zopet takšna, kakršno so jo našli naši pradedi pred tristo leti; pustinja grmovja in močvirja, malarije in divjih gosi.

Subotička »Nova Pošta« zavrača krivdo na nesposobnost uprave in na to, da v centralizmu niso centralizirane vse potrebe naroda od Triglava do Soluna, potem pa nadaljuje: Poplavljenost zemlja je bila nekdanj Donava. Decenije se je krčevito delalo na njenem osušenju in na njeni osvoboditvi od Donave in ko se je to doseglo, ta zemlja od leta 1872 pa do sedaj ni bila tako močno poplavljenost. Za varstvo te zemlje se od leta 1918 nihče ni brigal. Imamo sicer mnogo vodnih pump, a ni ne oglja ne pare, da bi se stavile v akcijo. Lansko leto je finančni minister odredil v to svrhu dva milijona dinarjev, potem se je pa pozabilo to izplačati. Nesolidnost in brezciljnost izvajanja agrarne reforme je tudi frapantno sodelovala v tej naši veliki nesreči.

Potem list govori o vodnih zadrugah, ki so ostale brez vseh sredstev ter očita ministrstvu za agrarno reformo neodpustljivo zanikarnost, ker se ni pobrigalo za določila, kdo naj po razdelitve zemlje plačuje davke in prispevke za varnostne naprave. Ministru je bilo glavno, da je zemljo razdelil, za drugo se pa ni brigal, ter se ni spomnil, da dela škodo tudi onim, katerim je zemljo dal, in ki so sedaj zopet brez nje. Toliko je bilo opominov, svaril in prošenj od strani prebivalstva in strokovnjakov, a nič se ni storilo. List končno še konstatira, da so Ogri v Baji in Baranji, kjer živijo sami med seboj, z lastnimi sredstvi ohranili toliko varnostnih naprav, da so bili obvarovani največjega zla.

Taka poročila dokazujejo, da leži krivda in zlo v samem sistemu državne uprave. Vsi posli so skoncentrirani v rokah države, njej na čelu je pa administracija, ki je nesposobna voditi skrb za vse posle ter se ne briga enako za interese vseh krajev ali kratkomalo ne pozna potreb in razmer vseh delov države. Če bi taka vprašanja reševale pokrajine, gospodarsko dovolj močne za take dolžnosti potom samoupravnih oblasti in zborov, potem marsikatero vprašanje in delo ne bi bilo več odvisno od politične situacije centralnega parlamenta in vlade. Te dni smo imeli posebno klasičen dokaz za nesposobnost centralizma. Parlament je enoglasno sprejel zakonski predlog glede nujnosti o pomoči poplavljenim krajem, a takoj na to, je bil odgojen in predlog je ostal v arhivu. Iz tega lahko vsakdo vidi, kako težke dolžnosti in pravice leži v današnjem sistemu.

Demonstracija v Zagrebu. V torek, dopoldne se je nameravala vršiti v Zagrebu velika demonstracija radi trboveljskih dogodkov. Demonstracijo so prirejali delavci, soudeleženi pa so bili tudi Radičevci in na shodu bi imel govoriti eden delavski zastopnik in eden poslanec Radičeve stranke. Lahko se reče, da je bila to splošna hrvaška protestna manifestacija in vlada bi bolje storila, če bi jo pustila, da se vrši, ker velikanska množica miru ne bi kalila, policija bi pa lahko pazila na vse razvnete orjunaše. Vlada je pa obhod z močnimi policijskimi in žandarskimi oddelki peš in na konju preprečila in demonstranti, ki so se mirno udali, so odgovorili s parurnim generalnim štrajkom, od katerega so pa bili izvzeti nekateri obrati. Stavka se je mirno vršila ter opoldne tudi mirno končala.

Tuga našega morja. Zagrebškemu »Hrvatu« pošilja neki publicist lepe podlistke iz Hrvatskega Primorja. Umaknil se je na morje na oddih, a tuga, ki je legla nad morjem, mu ne da pokoja. Morje je strahovito zapuščeno, naša dika in naš zaklad se brezvestno in brezmiselno prezira in narod ob njem je poln obupa in ogorčenja. Ta narod je beden že od nekdaj, poirt in obupan pa še posebno sedaj. Prejšnjo državo je odkrito sovražil in od nje kot svoje sovražnice tudi ni ničesar pričakoval, za sedanjo domovino je pa trpel in delal, stavil na njo najlepše nade, sedaj se pa duši v razočaranju in v zlu, ki ga je nepričakovano in nezasluzeno zadelo. Še ta zaslužek, ki ga je primorski hrvaški rod imel poprej od morja, je sedaj propadel, morje je prazno in mrtvo in še galebi hitijo proč. Od teh, ki nam vladajo in po svoje upravljajo celo državo, ve komaj pet odstotkov, da je morska voda slana in menda komaj eden procent, kaj bi se vse dalo delati z morjem. Pa tudi ti, ki vedo, za to nimajo smisla, ker najdejo pri čaršiji, pri komisijah, sekvestrih itd. dovolj zarade. Ob tužnem morju bivajo ljudje, ki so se kot avstrijski mornarji dvignili proti Avstriji ter na smrt obsojeni mislili na Jugoslavijo. Ti ljudje so v največji bedi in bi bili srečni, če bi jim Jugoslavija dala vsaj potnico v kak ameriški rudnik. Proti sovražnici Avstriji so dvigali

Schicht

Pravo
Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

varuje Vaše drago perilo. Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

revolto, Jugoslavijo pa ljubijo v nesreči in lakoti ter ne morejo razumeti, da se jugoslovanski svet ne zna osvoboditi vzrokov vseh neredov in krivic.

Razpad dalmatinskih pristanišč. Split kot glavno pristanišče Dalmacije se je še nedavno smatralo za mesto velike bodočnosti. To se pa z osvobođenjem ni uresničilo, ampak pripravlja se ravno nasprotno. Trgovska zbornica v Splitu je morala nedavno brzojavno obvestiti ministrski svet, a so vse naprave splitskega pristanišča v veliki nevarnosti popolnega razpada. Tudi mestna občina je prosila za pomoč, ker bi bilo mesto v slučaju propada pristanišča obsojeno na smrt. Resno se dvomi, da bi vlada še pravočasno pomagala ter preprečila ogromno škodo, ki preti. Od naše vlade je že znan odgovor na prošnje za popravilo morskih svetilnikov. Vlada je namreč tedaj odgovorila, da svetilnikov sploh ni treba, naj si ladje same svetijo, kakor si svetijo avtomobili in bicikli. Ta odgovor je Dalmatincem še prav dobro v spominu in naš primorski svet je v veliki nevarnosti in pomanjkanju še posebno ogorčen, ko vidi, da se porabi toliko milijonov tudi v Dalmaciji za razne parade, za najnujnejše potrebe pa nič.

Dr. Sima Marković v kaznilnici Lepoglavi. Bivši komunistični narodni poslanec profesor dr. Sima Marković, ki je bil po svoji vrnitvi iz Dunaja obsojen na dve leti ječe, je bil te dni pripeljan iz zaporov v Počakovcu v kaznilnico Lepoglavo. V Lepoglavo so prepejani iz srbskih zaporov tudi obsojenci iz solunskega procesa. Jetnike je privedla v Zagreb močna orožniška straža in spremljal jo je eden od načelnikov notranjega ministrstva.

Prošnja slepcev. Ponovno prosimo kar najljudnejše vsakogar, ki je sprejel in še do danes ni plačal naš žepni koledar za leto 1924 (Mi slepi), da nam blagohotno v kratkem nakaže prodajno svoto za koledar 20 D po priloženi položnici, ki jo je istočasno s koledarjem sprejel. Kdor jo pogreša, jo na zahtevo dobi v pisarni Podpornega društva slepih v Ljubljani, Wilfanova ulica 12.

Prošnje za brezplačno dodeljenje vojaške godbe društvom. Zadnji čas dohajajo prošnje komandi vojnega okruha za brezplačno dodelitev vojaške godbe poedinim društvom. Ker je za brezplačno dovoljenje vojaških godb pristojen edinole gospod vojni minister in se take prošnje vlagajo večinoma prepozno, se društva, katera žele brezplačno vojaško godbo, opozarjajo, da vlagajo take prošnje pravočasno, da se lahko izposluje dovoljenje ob pravem času od ministrstva.

Razpisana so mesta sanitetnih referentov pri sreznih poglavarstvih: Gornjigrad, Smarje, Dolnja Lendava, Laško, Brežice, Radovljica, Slovenjgradec, Ljubljana (drugo mesto).

Knjiga »V. katoliški shod« v Ljubljani 1923 je izšla! Obsega 386 strani s 25 ilustracijami. V sešito broširanem formatu stane 60 dinarjev, po pošti 63 dinarjev, v krasni izvirni vezavi, ki se bo dobila od 13. junija dalje, 80 dinarjev, po pošti 83 dinarjev.

Ljudska posojilnica v Celju, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, poprej pri »Belem volu«, se je preselila v svojo hišo na Cankarjevi ulici št. 4, poleg davkarije, pritično. 333 3—1

Iz Maribora.

RAZPUST MARIBORSKEGA OBČINSKEGA SVETA?

Po Mariboru se te dni govori, da bo vlada razpustila obč. svet ter imenovala dr. Muleja vladnim komisarjem, sedanjega župana Grčarja pa njegovim pomočnikom. K tozadevnim govoricam pribijemo:

1. Te govorice se ne širijo toliko v vrstah SLS, kakor trdi »Tabor«, temveč se krčevito vzdružujejo v vrstah drugih strank.

2. Nam se zdijo za enkrat skoraj neverjetne. Za razpust ni nobenega povoda. Občinski svet je popolnoma delazmožen. Ako župan ne vrši svoje naloge, kakor bi jo moral, se lahko župana odstrani, obč. svet pa ostane. Če bi pa župan Grčar postal celo pomočnik vladnega komisarja, bi vlada s tem nagradila od občinskega sveta grajanega župana, ki je po nepotrebnem, brez dovoljenja obč. sveta izdajal občinski denar.

3. Da na magistratu še gospodari Grčar in socijalisti, je kriva vlada in pa demokrati v Mariboru. Poslovna doba za stari obč. svet je že davno potekla in vlada bi bila že pred meseci morala razpisati nove volitve, a tega še do danes ni storila. Vlada je torej zanemarila svojo dolžnost. Da pa vlada volitev še ni razpisala, to so povzročili gotovi mariborski demokrati, ki so hodili okrog dr. Ploja in ga pregovorili, da volitev še ne razpiše. Ti demokrati so želeli pred obč. volitvami, imeti volitve v oblastno ali pa tudi v beograjsko skupščino, ker bi s temi volitvami radi zboljšali za svojo stranko stališče v sklenjenem Narodnem bloku. To je vzrok, da volitve še niso razpisane! Krivdo za to nosijo demokrati. To stoji in se ne da dementirati.

4. Pribijemo nadalje, da SLS nikakor noče »razbiti« sklenjenega dogovora, kakor laže »Tabor«. SLS je dala za označeni dogovor narodnih strank iniciativo, zato ji niti na misel ne pride, da bi to razbila, kar je ustvarila v prid narodnemu značaju našega Maribora. Kdor ruši sklenjeni dogovor, on izdaja s tem slovenski Maribor v roke narodnih nasprotnikov!

5. Mariborske demokrate nujno pozivamo, da takoj zahtevajo od svojega pristaša in velikega župana dr. Pirkmajerja takojšnji razpis občinskih volitev v mestni občini, da Maribor čimprej pride v roke Narodnega bloka. Druge v bolku koalirane stranke so to že opetovano zahtevale od pristojne oblasti. Ako se demokratska stranka zavzame za takojšnji razpis občinskih vo-

litev v Mariboru, bo s tem najboljše dokazala, da na našem magistratu ne mara vladnega komisarja.

Pozor na reklamacije! Občinske volitve za Maribor bodo skoro razpisane. Ze pri površnem pregledovanju občinskih volilnih imenikov smo opazili, da je izpuščenih iz imenika nad 100 naših volilcev. Ako oni, ki so izpuščeni, ne bodo te dni reklamirali svoj vpis, na dan volitve ne bodo mogli voliti. Čudno, več kot čudno pa je, da pod županom Grčarjem take, ki imajo volilno pravico, niso vpisali, a take, ki so se že pred letom dni preselili iz Maribora, na primer bivši poslanec Golouh in znani Slanovec, pa so vpisali. Tudi mnoga imena naših volilcev so spačena. Treba bo te dni korenito pregledati imenike. Zategadelj pozivamo vse naše volilce, da pridejo takoj v Tajništvo SLS v novem posloplju Gospodarske banke in pogledajo, če so vpisani ali ne. Reklamacije bo preskrbelo strankino tajništvo.

Občni zbor mariborskega obrtnega društva. V sredo zvečer je prišlo do odločilnega boja v mariborskem obrtnem društvu med treznimi obrtniki ter demokratsko kliko, ki je hotelo obrtno društvo izrabljati samo za svojo korist. Občni zbor se je začel ob 8. uri, otvoril ga je predsednik Džamonja. Pojasnil je vzroke demisijskega odbora, kar navzočim demokratom očitno ni bilo všeč, ker so začeli delati glasne medklice. Šele na ponovne opomine predsednika so demokratski kričarji utihli. Nato se je vršilo glasovanje, če so mariborski obrtniki zadovoljni s sklepom, ki ga je Novak s svojimi kompanjoni napravil na lastno pest z upravo ljubljanskega velesejma, ko se je obvezal, da se v Mariboru ne bodo več vršile obrtne razstave. Obrtniki so se z veliko večino odločili, da se razstave v Mariboru še naprej vršijo, ker za male obrtnike skoro nima smisla, pošiljati svoje izdelke na velesejme. Novak in demokrati so bili s tem odločno obsojeni od navzočih obrtnikov in čudno se je zdelo, da so še celo pri volitvi za predsedništvo nastopili s svojo listo. Volitev je zopet pokazala nepriljubljenost demokratske manjšine. Džamonjeva lista je dobila 50 glasov, Novakova pa samo 17. V odbor so bili s tem izvoljeni: predsednik Djuro Džamonja, podpredsednik Konrad Žnuderl, predsednik razsodišča Monjač; odborniki: Kristof, Pucelj, kipar Ivan Sojč, ravnatelj »Kristala« Stucin, Ivan Kovačič, ključavničar Kumer, Juratič, krojač Vezjak in miz. mojster Kajzer. Po izvolitvi so začeli propadli demokracije divje razgrajati, posebno pa sta se v tem odlikovala Vahtar in Kravos. Skrb za njihove žepe je bila pač glavni vzrok njihovega nemira. Boje se, da bo Ljubljanski velesejem začel tirjati onih 80.000 din., za katere mu je nekoč Novak prodal »Mariborsko razstavo.« Izgledalo je, da se bo občni zbor končal s pretepom, za kar so imeli demokrati pripravljenih celo nekaj orjunccev, toda treznemu nastopu ostalih obrtnikov se je zahvaliti, da se je zborovanje mirno končalo ob pol 12. uri.

Arrestacija čelnika mariborske orjune. Včeraj dopoldne sta dva detektiva prišla v Mariborsko tiskarno po »Taborovega« upravitelja Slavka Rejo, ki je čelnik akcijske čete mariborske orjune ter ga radi krvavih dogodkov v Trbovljah odvedla v celjske zapore.

Dijaški telovadni nastop v Mariboru. Nameravani nastop štajerskega dijaštva je moral dne 9. t. m. vsled slabega vremena odpasti. Vsled tega je prireditel preložena in se bo vršila na Telovo dne 19. t. m. ob 17. uri na vrtu dijaškega semenišča. Spored nastopa ostane neizpremenjen. Cenjeno občinstvo, ki je že kupilo vstopnice, naj blagovoli iste hraniti za dan 19. t. m. — Predprodaja vstopnic v trgovini Čirlove tiskarne. Bog živ! Pripravljalni odbor.

Iz železniških delavskih krogov O mnogem smo molčali do danes. Ker je pa vsakega potrpljenja enkrat konec, smo se tudi mi odločili, da poučimo javnost, kako se z nami železničarji ravna, kako nas vodijo za nos in kako nas tlačijo. Naj navedem nekaj primerov. Delavci, zaposleni v železniški delavnici v Mariboru, nahajajoči se v bolniškem stanju, se pritožujejo, da že od meseca aprila niso dobili izplačane bolezni; vprašamo: Kako more družinski oče izhajati za časa bolezni brez podpore? Kdo mu bo hranil družino in kaj naj stori, ako mu bolezen traja več časa? Istotako se niso izplačale podpore, ki pripadajo članom ob času poroda. V teh navedenih slučajih, ko človek najbolj rabi podpore ne dobi, oziroma se zavlačuje ista ter se ljudem ne da tega denarja, ki jim po veljavnih predpisih pripada. Nadalje so dobili delavci v delavnici pred leti inventarno delovno obleko. Tista obleka je že davno razpadla, nove pa ni od nikoder, a stare cunjje mora imeti v shrambi. Potrebno bi bilo, da bi se te cunjje zamenjale, oziroma ako novih ni, vsaj stare odposlale, ker za uporabo že niso več. Apeliramo torej na merodajne kroge, da se ti nedostanki popravijo in se nam da, kar nam pripada.

S črešnje je padla. V sredo popoldne je obirala 48-letna dekla Ema Turnšek na Koroški cesti črešnje. Vsled nepredvidnosti je padla z drevesa ter zadobila težke notranje poškodbe. Rešilni oddelek jo je oddal v bolnico.

Ustreliti se je hotel. V noči od srede na četrtek je poskušal storiti samomor železničar Ivan Geist iz Krčevine. Okrog 3. ure zjutraj si je pognal kroglo iz samokresa v glavo. Vzrok samomora so najbrž družinske razmere. Rešilno društvo ga je prepeljalo nevarno ranjenega v bolnico.

Podaljšanje Marijine ulice. Te dni je mestni stavbeni urad prišel z deli za podaljšanje Marijine ulice do Cvetlične ulice. Od poslopja okrožnega sodišča naprej delavci že nasipavajo prodec. Pravijo, da bo podaljšanje izvršeno do konca meseca junija.

Podmladek društva Rdečega križa priredi skupno s Podpornim društvom v soboto, dne 14. in nedeljo dne 15. t. m. cvetlični dan v prid revnim učencem mariborskih šol. Ker je namen najblažji, se naproša cenjeno

občinstvo, da ne odklanja cvetja, ki ga bodo prodajale po ulicah deklice z društvenimi znaki.

Osrednje društvo poštnih in brzojavnih uslužbencev naznanja slavnemu občinstvu, da priredi dne 6. julija t. l. dobrodelno veselico na Gambrinovem vrtu. Ker je društvo nepolitično in ima namen podpirati svoje stanovske tovariše, vdove in sirote v potrebi, upajo poštarji, da bode cenjeno občinstvo upoštevalo to prireditel ter se odzvalo v polnem številu. Društvo je podelilo od dobička letne veselice od leta 1923 3200 dinarjev vsem potrebnim tovarišem, šestim vdovam in sirotam. Spored priobčujemo pravočasno.

Cercle francais. Gospod R. Martel, naslednik prof. L. Tesniera na univerzi v Ljubljani, pride v soboto, dne 14. junija, v Maribor predavat o Paul Morandovem romanu »Lewiset Irene«, ki je nedavno izšel in ki ga lahko imenujemo francoski roman energije in moderne jeklene volje. Predavanje se bo vršilo ob osmih zvečer v slavnostni dvorani moškega učiteljskega. Odbor pričakuje, da člani društva ne bodo zamudili prilike, slišati francosko predavanje tako zanimive vsebine v vzorni jezikovni obliki. Vabimo pa tudi vse nečlane, ki se žele poučiti o novih strujah v sodobnem leposlovju.

Pozor! Ne pozabite na vrtno veselico, ki jo priredi »Luna« v nedeljo, dne 15. junija 1924 v gostilni Franca Požauka v Lajtersbergu. Na sporedu je petje, godba, ples in razun druge običajne veselice zabave še veselo iznenadenje za ljubitelje zimskega športa. Začetek ob 15. uri, vstopnina 6 dinarjev. Za obilno udeležbo prosí odbor.

Kolesarski klub »Perun« vabi vse svoje čalne na izlet v št. Ilj, ki se vrši v nedeljo, 15. t. m. Odhod točno ob 13. uri iz Narodnega doma.

Dr. A. Jehart:

Študijsko potovanje v orient.

(Dalje).

Nemogoče ti je prevajati iz tujega jezika, če ga ne znaš prav dobro. Prav tako nemogoče pa je prevajati iz tujega jezika dogodke, ki so se godili v daljnih krajih, kjer je drugačno gorovje nego doma, drugo podnebje, drugo rastlinstvo in živalstvo, kjer so drugačne življenske razmere. Kako boš našel pripraven izraz v svojem jeziku za reči in razmere, ki jih ne poznaš iz lastnega naziranja? Le slabo nadomestilo ti bo to, kar so drugi videli in izkusili. To bi se reklo gledati in opisovati svet, kakor se vidi skoz tuja očala. In tuja očala ne svetijo dobro!

Pripravljamo se, da damo Božji besedi Sv. pisma primeren in dostojen izraz v slovenskem jeziku. Ali pojdemo na delo brez temeljitega poznavanja krajev in dežel Sv. pisma? Česar si sv. Jeronim ni upal, tega pač tudi mi ne smemo storiti —!

2. Študijsko potovanje v orient bi naj bilo priprava k spisovanju učnih knjig za pomožne biblične vede. Le dvoje naj omenim, »Biblične realije« in jezikovne študije.

Kaj so »Biblične (= svetopisemske) realije«?

Bog nam je podal razodetje po večini v okvirju dogodkov, ki so se vršili v daljnih jutrovske deželah in v davnih dobah od prvih časov človeštva pa do Kristusa in apostolov, v deželah, ki so drugačne nego naše, med ljudmi, ki so živeli v drugih odnosajih nego mi, ki so imeli druge življenske navade in ki so govorili druge, nam tuje jezike.

Če vse te krajevne in časovne in življenske razmere svetopisemskih dogodkov popišemo, če popišemo gorovje, vodovje, podnebje, rastlinstvo, živalstvo, kraje bibličnih dežel, če opišemo zgodovino teh dežel, če opišemo, kako so živeli ljudje v tistih krajih, njihovo telesno in duševno kulturo, — potem nastane knjiga, ki jo imenujemo »Biblične realije«, ker opisujejo realnosti, stvarnosti, besedni pomen Sv. pisma.

Take knjige nimamo. In vendar je nujno potrebna. Kot učna knjiga v bogoslovnih učiliščih, potrebna pridigarju, katehetu, dušnemu pastirju vobče. Pa tudi vsem drugim, ki hočejo s pridom brati Sv. pismo. Koliko je svetopisemskih dogodkov, ki dan na dan o njih čujemo, ki jih pa malokdo razume, ker ne pozna krajev in časovnih prilik, v katerih so se godili, ker ne pozna navad in življenja ljudi, ki v njih nastopajo! Kdo se še ni čudil, ko je slišal, da je sv. Peter »molil na strehi« in da je Gospod dejal ozdravljenemu bolniku »Vzemi svojo posteljo in hodi!« —

Kdor pa hoče opisati jutrovske kraje in življenje na Jutrovem, ki se, mimogrede omenjeno, ni mnogo izpremenilo od svetopisemskih časov sem, ta si mora vse to ogledati, mora vse te kraje prepotovati in jih študirati. —

Se par besed o jezikovnih študijah.

Iz dveh razlogov mora odgovorni učenik Sv. pisma študirati jutrovske, orientalske jezike.

(Dalje prihodnjič).

Sodarske pomočnike sprejme pri dobri plači, prosti hrani, stanovanju in perilu v hiši, Fr. Repič, sodarski mojster, Ljubljana, Kolizejska ulica 18. 343 4-1

Milan Tuma, trgovec v Krškem, išče pridno, pošteno, zdravo, močno in vpludno deklico, ki ima veselje do trgovine z mešanim blagom. 349

Lepo posestvo, oddaljeno 10 minut od trga Kozje, obstoječe iz 13 in pol oralcov zemlje: njiv, travnikov, gozda, pašnika, lepega vinograda ter dveh hiš z vsem potrebnim gospodarskim poslopjem se po zelo ugodni ceni prodaja. Proda se tudi brez vinograda in ene hiše. Vpraša se pri Antonu Kunej, Kozje 85. 341

Proda se po ceni lepo, prav dobro ohranjeno posestvo z vinogradom v bližini Maribora. Vpraša se v gostilni Scherag, Kamnica pri Mariboru. 339 2-2

Gotove moške obleke, perilo za moške in ženske, moške hlače in delavske obleke kakor tudi vse drugo manufakturno blago od najcenejše do najfinejše vrste, nadalje gotove obleke za birmance kupite v trgovini F. Starčič, Maribor Vetrinjska ulica št. 15. 319

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1-1. 107

Smrekove in hojeve hlode vsako količino kupi stavebenik Ubald Nassimbeni, Maribor, Vrtna ulica 12. Tam se prevzame tudi vsaka množina lesa za rezanje (žaganje). 269 10-1

Za- za- pom-

ni si soseda, kar ti povem ,ako rabiš

volneno blago

za ženske ali sukno za moške obleke, tiskanine (druk), črno, belo, rujavno ali pisano platno ter sploh kaj manufakturne robe, pojdi kupit v vele-trgovino

R. Stermecki v Celje, kjer mi vsi kupujemo in kjer je največja zaloga in najnižje cene. Trgovci engros cene. Ceniki zastoj.

KNJIGA

„V. KATOLIŠKI SHOD“

V LJUBLJANI 1923

je izšla! Obsega 386 strani s 25 ilustracijami. V sešito broširanem formatu stane 60 dinarjev, po pošti 63 dinarjev, v krasni izvirni vezavi, ki se bo dobila od 13. junija dalje, 80 dinarjev, po pošti 83 dinarjev.

SODE

novi, iz klanega slavonskega hrasta, vsakovrstne velikosti, trepežnega in ličnega ročnega izdelka, kakor tudi že rabljene stare, za takojšnjo uporabo, ima vedno v zalogi po najnižjih cenah Sodarska zadruga v Tacunju pošta št. Vid nad Ljubljano. 345 5-1

Sklopne stole

za ležati, gugalne mreže, pleteno pohištvo, stojala za rože, palice, nahrbtnike razno drobnarijo in parfumerijo priporoča

DRAGO ROSINA, MARIBOR,
Vetrinjska ulica 26.

343

Strojno mizarstvo

HOCHNEGER & WIHER

Koroška c. 53 MAR BOR Koroška c. 53

se priporoča za izdelovanje pohištva in stavb kakor vseh v to stroko spadajočih mizar-skih izdelkov. — Pohištvo za sobe in pi-sarne trajno v zalogi.

Edini izdelovatelji stiskalnic „Patent Rudl“.

Postrežba točna! Cene zmerne!

VOLTA

DOMAČA
ŽARNICA

TOVARNA
VOLTA D.D.
MARIBOR

Somišljeniki inserirajte!

„ITO“

priznana najboljša
zobna krema!

Trgovina

Martin Šumer

= Konjice =

priporoča veliko izbiro raz-nega manufakturnega ter drugega blaga po jako ugod-nih cenah ter je za došlo se-zijo vsakemu dana priložnost, da si pri nakupu oblačila do-siti prihrani. 737 50-1

CUNJE

krojaške, suknjene in platne ne odpadke, staro železje, kovano in vlitno, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbelter,

Maribor, Drevska ulica 15.

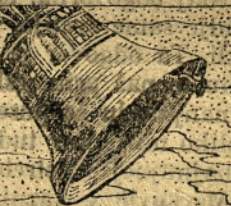
Zamenjam tudi staro železje, katero je za vporabo, s ko-vaskimi odpadki in vlitino.

ZVONOLIVARNA „ZVONOGLAS“ MARIBOR

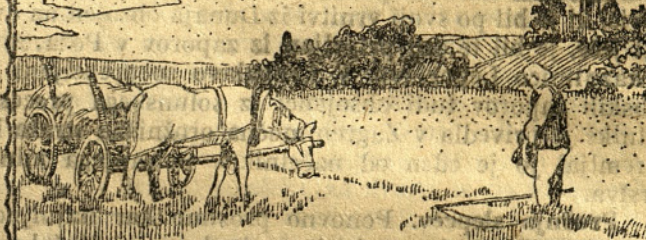
TOMANOVA ULICA TELEFON ST. 74

HITRA POSTREŽBA,
PRVOVRSTNA IZVRŠITEV, NIZKE CENE.

RAČUN PRI:
ZADRUŽNI-GOSPODARSKI-BANKI
MARIBOR.

ZVONOGLAS

OKUSNO
IZDELANI
BRONASTI
ZVONOVI-

HARMONIČNO
AKORDIČNI
TRAJNI
GLASOVI

Nov žepni vozni red, veljaven od 1. junija 1924 je ravno kar izdala Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in stane komad s poštnino vred 2 dinarja, brez poštnine 1.50 din.

NAZNANILO.

Naznanjamo, da začne poslovati

z 10. junijem t. l.

naša na novo otvorenja

podružnica v Celju

Aleksandrova cesta 4, ki bo vršila vse bančne posle.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

D. D. V. LJUBLJANI.

Denar naložite

najbolje pri najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z. n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

izplača vsa bančna posla najkrajše. Najvišje obrestovanje vlog na knjižico in v tekočem računu.

izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Poblašteni prodajalec srečk državne razredne loterije.